

45666 - Bedenden kanın çıkmasıyla abdest bozulmaz

Soru

Bedenden kanın çıkmasıyla abdest bozulur mu?

Detaylı cevap

Necâsetin bedenden dışarı çıkmasının üç hali vardır:

Birincisi:

Necâsetin, idrar veya dışkı olarak bilinen yerlerden çıkmasıdır ki bu, Kur'an, sünnet ve icmâ ile abdesti bozar.

Kur'an'dan delili; Allah Teâlâ'nın şu buyruğudur:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهَّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿6﴾ [سورة المائدة الآية: 6]

"Ey îmân edenler! Namaz kılmaya kalktığınız zaman (abdestsiz iseniz) yüzlerinizi, dirseklerle beraber ellerinizi yıkayın. Başlarınızı mesh edip aşık kemikleriyle beraber ayaklarınızı yıkayın. Eğer cünüp iseniz, (yıkılarak) temizlenin. Hasta veya yolculuk halinde bulunursanız veya biriniz tuvaletten gelirse, yahut da kadınlarınızla cinsel ilişkiye girmişseniz ve su da bulamamışsanız, temiz toprakla teyemmüm edin. Bunun için de (ellerinizle toprağa vurarak) ellerinizi ve yüzlerinizi bu toprakla mesh edin. Allah (temizlik konusunda) size herhangi bir güçlük çıkarmak istemez (aksine genişlik ve rahmet olsun diye size teyemmümü mübah kılmıştır). Fakat sizi tertemiz kılmak ve şükredesiniz diye de üzerinizdeki nimetini tamamlamak ister." (Mâide Sûresi: 6)

Sünnetten delili; Safvân b. Assâl'ın -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği şu hadistir. Safvân b. Assâl şöyle demiştir:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْمُرُنَا إِذَا كُنَّا سَفَرًا أَوْ مُسَافِرِينَ أَنْ لَا نُنْزِعَ خِفَافَنَا ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ وَلَيَالِيَهُنَّ إِلَّا مِنْ جَنَابَةٍ وَلَكِنْ مِنْ غَائِطٍ وَبَوْلٍ وَنَوْمٍ. [رواه الترمذي والنسائي وابن ماجه وصححه الألباني في صحيح الترمذي]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, yolculukta veya yolcu olduğumuz zaman - cünüplük hâli bunun dışındadır-, (abdestli olarak giydiğimiz takdirde), büyük ve küçük abdest bozmak ile uyku uyumak gibi hallerde üç gün ve üç gece (yetmiş iki saat) mestlerimizi (çarıklarımızı) çıkarmamızı emrederdi." (Tirmizî; hadis no: 96. Nesâî; hadis no: 127. İbn-i Mâce; hadis no: 478. Elbânî; "Sahih-i Tirmizî'de; 'hadis sahihtir' demiştir.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- büyük ve küçük abdest bozmayı ve uykuyu, abdesti bozan şeylerden olarak zikretmiştir.

İkincisi:

Necâsetin, idrar veya dışkı olarak bilinen yerden başka bir yerden çıkmasıdır.

Örneğin karnından ameliyat olan kimsenin, idrar veya dışkısının karnında açılan delikten çıkması gibi.

Bu da abdesti bozar. Çünkü yukarıda zikredilen deliller, idrar ve dışkının bedenden çıkmasıyla abdestin bozulduğuna delâlet etmektedir. Bu delilleri geneli; necâset ister bilinen yerden çıksın, isterse başka yerden çıksın, hepsini kapsar.

Üçüncüsü:

Bedenden çıkan necâsetin, idrar ve dışkı dışında bir şey olmasıdır.

Örneğin -necis olduğunu söyleyen âlimlere göre- kan ve kusmuk gibi.

Bu (kan ve kusmuğun necis olup-olmaması), âlimlerin ihtilaf ettikleri konulardan birisidir.

İmam Ebu Hanife ve İmam Ahmed -Allah ikisine de rahmet etsin- kan ve kusmuğun abdesti bozduğu görüşündedirler. Fakat iki arasında detayda görüş ayrılığı vardır.

Kan ve kusmuğun necis oluşu konusunda birçok delil göstermişlerdir:

1. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in istihâze olan kadın hakkındaki şu buyruğudur:

إِنَّمَا ذَلِكَ عِرْقٌ، وَلَيْسَ بِحَيْضٍ، فَإِذَا أَقْبَلَتْ حَيْضَتِكَ فَدَعِيَ الصَّلَاةَ، وَإِذَا أَدْبَرَتْ فَأَغْسِلِي عَنْكَ الدَّمَ، ثُمَّ ... }
[رواه البخاري]
تَوَضَّئِي لِكُلِّ صَلَاةٍ حَتَّى يَجِيءَ ذَلِكَ الْوَقْتُ. } [رواه البخاري]

"O sadece (çatlayan) damardan gelen bir kandır, hayız (âdet) kanı değildir. Hayızın geldiği zaman namazı bırak, hayız müddeti bittiği zaman, (senin üzerine bulaşan hayız) kanını yıka. Sonra da hayız vakti gelinceye kadar (istihâze kanı geldiği sürece) her namaz için abdest al." (Buhârî; kanın yıkanması babı)

Dediler ki: Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- abdesti gerekli görmesinin sebebi; damardan gelen kan olmasından dolayıdır. Bütün kanlar bu şekildedir (damardan gelirler.)

2. Ma'dan b. Ebî Talha'dan, o da Ebu Derdâ'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiğine göre o şöyle demiştir:

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَاءَ فَأَفْطَرَ فَتَوَضَّأَ، فَلَقِيْتُ ثَوْبَانَ فِي مَسْجِدِ دِمَشْقَ فَذَكَرْتُ ذَلِكَ لَهُ فَقَالَ: }
[رواه الترمذي وصححه الألباني في صحيح الترمذي]
صَدَقَ أَنَا صَبَبْتُ لَهُ وَضُوءَهُ. } [رواه الترمذي وصححه الألباني في صحيح الترمذي]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- kasten kustuktan sonra orucunu bozmuş, (kusmuk sebebiyle de) abdest aldı.

(Ma'dan b. Ebî Talha dedi ki:)

-Şam mescidinde Sevban ile karşılaştığımda kendisine (Ebu Derdâ'nın, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kasten kustuktan sonra orucunu bozduğunu, kusmuk sebebiyle de abdest aldığını) zikrettiğimde bana şöyle dedi:

-Ebu Derdâ doğru söylemiştir. Çünkü Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in abdest suyunu ben dökmüştüm." (Ahmed; hadis no: 4/449. Ebu Dâvud; hadis no: 2981. Tirmizî; hadis no: 87. Elbânî; "Sahih-i Tirmizî'de "hadis, sahihtir", demiştir.)

Birçok âlim, bedenden necâsetin çıkmasının abdesti bozmadığı görüşüne varmışlar ve aslolanın, abdesti bozmaması gerektiğini, bu konuda abdestin bozulduğuna delâlet eden sahih bir delilin olmadığını gerekçe göstermişlerdir.

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Bu meselede inandığım en güzel şey; dînî bir delille sâbit olmadıkça -ki bu konuda bir delil sâbit olmamıştır- aslolanın abdesti bozmamasıdır."

Bedenden necâsetin çıkmasının abdesti bozmadığı görüşünde olan âlimler, abdesti bozduğuna dâir gösterilen delillere şöyle cevap vermişlerdir:

İstihâze olan kadın ile ilgili hadise gelince, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bununla hayız kanı olmadığını söylemek istemiştir.Yani bu istihâze kanı, hayız kanı olmadığını, damardan gelen kan olduğunu, böyle olduğu takdirde namazı bırakma! Aksine namazı kılmalısın. Ancak her namaz için abdest almalısın, demek istemiştir.

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- "el-Mecmû'" adlı eserinde şöyle demiştir:

"İstihâze olan kanın ile ilgili hadis sahih ise, bunun anlamı; Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ona, istihâze kanının, hayız kanı olmadığını bildirmek istemiştir. Hatta istihâze kanı, hades yerinden çıkmasından dolayı abdesti gerektirir. Yoksa -nereden çıkarsa çıksın- kanın çıkması, abdest alınması gerektirdiğini kast etmemiştir."

Sevban'ın hadisine gelince, buna şöyle cevap vermişlerdir:

1. Bu hadis, zayıftır.

Nitekim İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- "el-Mecmû'" adlı eserinde şöyle demiştir:

"Ebu Derdâ'nın hadisiyle delil göstermelerine verdikleri cevap birkaç yöndendir: Bunların en güzeli; bu hadisin zayıf ve muzdarib (çelişkili) olmasıdır.Nitekim Beyhakî ve başka hadis âlimleri böyle demişlerdir."

2. Hadisin sâbit ve sahih olduğunu farz etsek bile, bu hadis, kusmuğun çıkmasıyla abdesti bozduğuna delâlet etmez.Çünkü bu, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sadece bir fiilidir.Bu fiil ise, kustuktan sonra abdest almanın müstehap olduğuna, vâcib olmadığına delâlet eder. Bu hadis, kusmuğun necis olduğuna binâ edilerek delil gösterilmiştir.

Bkz: "el-Mecmû"; c: 2, s: 63-65. "el-Muğnî"; c:1, s: 233-234 ve c: 1, 247-250. "eş-Şerhu'l-Mumti"; c: 1, s: 185-189.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.